

Асқар Маҳкам

И Ш Қ

Шеърлий ғисса

ТОШКЕНТ
«ЧЎЛПОН»
НАШРИЕТИ

Уз 2
М 37

Маҳкам, Асқар.

Ишқ: Шеърӣй қисса.— Т.: Чўлпон 1993.—
64 б.

Одам қалби кунлардан бир кун кўз очади ва жамийки мавжудотни биз кўриб ҳис қилиб турган шаклда яратган Тангрининг ўзини севиб қолади. Бу ишқдан эса нймон ва эътиқод камол топади. Шоир Асқар Маҳкам мазкур шеърӣй достони билан кишиларни муҳаббатнинг пок ҳарамига олиб киришга интилади.

Махкам, Аскар. Любовь.

Уз2

М $\frac{4702620202}{360/04/ - 93}$ Қўш. 93 /С/ Асқар Маҳкам 1993 й.

ISBN 5-8250-03738

www.ziyouz.com kutubxonasi

Ибтидо ва Иқтидо

Сен менга жазо бергил, онқора сазо бергил,
Кўйида адо бергил, ей Ишқ — балойи жон!

Қисматки азал шулдир, ёндир, мени қуйдиргил,
Дардимга даво бергил, эй Ишқ — балойи жон!
Гар йўқману пайдоман, йўқсилману доромон,
Созимга садо бергил, эй Ишқ — балойи жон!

Менким адашиб сендин, айро тушайин элдин,
Минг қатла хато бергил, эй Ишқ — балойи жон!
Дунёси қилиб торлик, пойимга илиб чорик,
Илкимга асо бергил, эй Ишқ — балойи жон!

Девоналарим басдур, афсоналарим басдур,
Бир ақли расо бергил, эй Ишқ — балойи жон!

Васлигга етолмасдан пойингда агар ўлсам,
Бир пора мато бергил, эй Ишқ — балойи жон!

Ёнсам чидамас маҳшар, қуйсам чидамас маҳшар,
Руҳимга сафо бергил, эй Ишқ — балойи жон!
Гар Ёр жафо истар, пайнаста хато истар,
Умримга қазо бергил, эй Ишқ — балойи жон!

Башар қолса бесару бeбасар бадтар
валийларни чиллахона тортиб кетса
дарвишларни улус қувса кўчаларда
қаландарни ит таласа ҳар эшикда
Элдан номус кетиб
элда Эл қолмаса
Эрдан номус кетиб
эрда Эр қолмаса
Поклар кириб кетай деса Ер бўлмаса
ўлаётган бир банданинг забонига
биров «Оллоҳ» каломини жойламаса
Ҳаром ўлса кеча мўмин бўлган каслар
ҳаром ўлса танглайлари қўпорилган
кўзи кушод қўли кушод оғзи кушод
ҳаром кетса ҳалол элнинг болалари
авлиёлар фарёд чекиб гўрдан қўпар —
ва шайх Абубакр Шиблий ва Қораний
ва Бистомий
ва Бағдодий
ва Хоқоний
ва Санжарий
ва Тирмизий
ва Сайрофий
ва Сомимий
Сўҳравардий
ва Занжоний
ва Иброҳим Адҳам
Абулаббос Нисо
Ҳусайн Мансур Халлож

Абубукр Розий
Баҳоуддин Балогардон
ва Яссавий
фарёд чекиб чиқиб келар:
«Ё Оллоҳу Ё Раҳмону Ё Раҳиму
Ё Малику Ё Қуддусу
Ё Салиму Ё Мўмину Ё Муҳаймину
Ё Азизу Ё Жаббору Ё Мутаккаббирову
Ё Холиқу Ё Борию Ё Мусаввиру
Ё Раффуру Ё Қаҳҳору Ё Ваҳҳобу
Ё Раззоқу Ё Фаттоҳу Ё Алимусулму Ё Қодиру
Ё Боситусулму Ё Хофизусулму Ё Рофиъусулму Ё Муъиззусулму Ё
Музиллусулму Ё Самигулму Ё Басирусулму Ё Ҳакиму Ё
Адлу Ё Латифу Ё Хабийру Ё Ҳалиму Ё Ази-
му Ё Шакуру»¹

---

¹ Бу ерда ва кейин келган Исми Аъзам ҳақида китоб сўнгида маълумот берилади.

Офариниш тилсимлари тилсиз эди...
Офариниш ҳодислари асрор эди,
шарор эди
Офариниш...
Офариниш...
Офариниш...
Ҳаққо нечун тунроққа жон
Ҳаққо нечун жонга иймон
Ҳаққо руҳ не не бу сайрон
Ҳаққо руҳ не — бу саргардон
Бу саргардон
бу саргардон
бу саргардон
Еллар танин сўрар мазор пуштларин
пушталарда куймаланар қаландарлар
қаландарлар
қаландарлар
қаландарлар
Кўзларида халқалари зикрлари, нолалари
тасбиҳлари
қўлларида асолари качкуллари кангуллари
оёғида гуссалари ўлкалари кўчалари
Бодлар танин сўрар мазор лаҳадларин
лаҳадларнинг туйнугидан боқар тун-кун
битта нигоҳ
битта нигоҳ

битта нпгоҳ

битта нпгоҳ

Бу нпгоҳнинг сирти синиқ туби синиқ

бу нпгоҳнинг косасида заҳру шароб

заҳру шароб

заҳру шароб

заҳру шароб

Ким заҳр ичар ярақлайди

кулгу тиги лабларида

ким шаҳд ичар теңтиради йиғи сели

кўзларида

Бу тазоддир бу азобдир бу казобдир —

бу дунёмас бу қассобдир бу қассобдир

Мен шаҳд ичиб лабларимни кўмдим хумга

хум сап-сариқ деворларин нарчалади

хум қип-қизил қовурғасин майдалади

хум йиқилди қабристоннинг пуштасига

Бод танасин ялаган гўр кунгураси

хумга ўхшар

хумга ўхшар

хумга ўхшар

Мен заҳр ичиб кўзларимни солдим хумга

хум қон-қора қоң ичида чайқалди — мен

хум қип-қизил ёш ичида айланди — мен

хум сап-сариқ

сув қаърига ташланди — мен

Эй навосоз эй нағмасоз эй қазосоз

эй садосоз эй сафосоз эй азосоз

эй балосоз

эй балосоз

эй балосоз
 Девонага Ишқ бергали гадо келди
 пуштларнинг ҳўл бағридан яланг оёқ
 яланг оёқ
 яланг оёқ
 яланг оёқ
 Девонага ишқ бергали гадо келди
 мозорларнинг қат-қатида оқ кафанда —
 оқ кафанда
 оқ кафанда
 оқ кафанда
 Деди гадо — Ҳлим — бу Ишқ сармоясн
 сармоясн
 сармоясн
 Деди гадо — Ҳлим — бу Ишқ ҳамсоясн
 ҳамсоясн
 ҳамсоясн
 Деди гадо — Ҳлим — бу Ишқ остонаси
 остонаси
 остонаси
 Деди гадо — Ҳлим — бу Ишқ ҳамхонаси
 Деди гадо
 Тўхта гадо Тўхта гадо Тўхта гадо
 Пушталардан ўтиб келдинг оёғинг ҳўл
 Ер йиғлади кўк йиғлади мен йиғладим
 мозорлардан ўтиб келдинг кўларинг ҳўл
 Гўр йиғлади ел йиғлади сен йиғладинг
 Деди гадо — Ишқ келтирдим кўлларимда
 кўлларимда мана сопол кафтларимда
 кўзларимда мана булоқ кўзларимда

оёғимда ориқ ёриқ оёғимда
тилларимда тимдаланган тилларимда
ўнгларимда
сўлларимда
тушларимда
Ишқ келтирдим — деди гадо
Деди гадо — узоқларда
дилдек узоқ узоқларда
ёвуқларда дилдек ёвуқ-ёвуқларда
бир шўъла бор нури совуқ куйдиргичдир
ўликларни тиргизувчи нури ато
тирикларни ўлдирувчи нури қазо
Деди гадо — ер қабаргаи оёғимдир
чоригларим
оғриқларим олиб юрган хуржунларим
сочиб келдим тариқлардек
оғриғимни оғриғимни оғриғимни
хуржунларда качқулларда халталарда
ким олмади кимлар олди
бул тариқни шул тариқа
ким олмади — оёқлари янчиб
ўтди тариқларни
кимлар олди —
лабларида тутиб кетди тариқларни
Ҳей Ишқ тухмин сочиб юрган бир гадонинг
тариқлари тариқлари тариқлари
кўкаргайми кўкрагида кўм-кўк бўлиб
кўкракларим тешиб оққан тариқларим
Деди гадо — хуржунлари тўла тилло —
Деди гадо — качқуллари тўла тилло —

Бу тиллолар сариқ эди юз зардидек
дил зангидек данг чапгидек
бу тиллолар қизгини эди қон рангидек
жон рангидек
нон рангидек
Бу тиллони Илқ қони минг йил чайқаган
бир гадонниг устхонни ибриқида
ибриқида
ибриқида
ибриқида
Деди гадо — Олурсаими кафтларинг ёз
гадо нони шприп бўлар жони янглиг
Деди гадо — Олурсаими кўзларинг оч
кўзларинг оч
кўзларинг оч
кўзларинг оч очлиг янглиг хор бемадор
Тан қўргонни гиштларига суянгансан
суянгансан чирагансан тиралгансан
тан қўргони пчра итдек яралгансан
яралгансан
Ит ялоғи — дунё ҳирси дунё кири
дунё кўрки
Ит ялоғи — дунё гамн тан алами
пафс тамаъи
Деди гадо — тан қўргонни дарвозасин
зулфинлари
эй қўргоннинг устунлари тўсинлари
бул ҳисорнинг оқ сиңчлари
Тини миҳлари қадалган тан сиз бўласиз
тил шилтаси тўкылган тан сиз бўласиз

кўз кирлари сочилган тап сиз бўласиз
дил қонлари занглаган тап сиз бўласиз
Мен гадоман — бул пуштада борар йўлим
бул пуштада оёқларим
майингина сўйлашади гиёҳ билан
кулдек тупроқ билан унсиз
сўйлашади тўшгларим
тўриқларим
тўриқларим
тўриқларим

Пушта тилга кирган кўклам кезларида
товонимга суйкалади соғин еллар
мозорларда чайқалади вужудлардан
кўчаётган арвоқларининг нафаслари
Мен биламан! — бу дунёда қайда макон
қайда эшик қайдаи ўтар тап карвон
қайга борар бул карвоннинг
сўқир хайли
қайга борар бул карвоннинг бемор аҳли
Қайга борар бул карвоннинг маҳрамлари
Ер тилини тишлаганча чайқалади
чапгиб кўчар туёқларнинг шиддатидан
руҳ тарк этган қолибларнинг қолдиқлари
Осмон ерга ёғаётган мовий ёмғир
бу ёмғирнинг зарралари нур нурлари
бу ёмғирнинг томчилари ёш ёшлари
Осмон ёққан саҳроларда ёбонларда
карвон рўзгор тўзонини ютиб кўчар
карвон рўзгор тунугини ютиб кўчар
осмон ёққан далаларда ўнгирларда

карвон борар ўз гўштини кавшаб борар
карвон борар ўз қонини ичиб борар
карвон борар ўз тапасин қучиб борар
карвон борар
карвон борар
карвон борар
Гадо деди — пушталарда гуллар унар
бари яшил
барги яшил гуллар унар —
гуллар унар яшил кўрмас уни кўрлар
Гадо деди — Пушталардан ўтар бўлсанг
гуллар унар яшил яшилликча ўлар...
танга видо айтмоқ фарзин адо қилгил —
ташла унинг юкларини чиркларини
ташла унинг сўнгаларини сувратларини
ташла унинг лоёларини...
Карвон ўтар
карвон ўтар
Пушталарда
бир фаною бир гадою бир қаландар
бир гадою бир бақою бир дарбадар
ўлтиришар авлиёнинг гўри каби
оёқларини тиқиб мазор кўрпасига
Чинқирайди бул пуштанинг сўл-соғида
ўтаётган келаётган гўдак даҳр
чинқирайди панжаларини ёзиб кушод
чинқирайди кифти узра мурғлар учар
ҳуркак мурғлар
қўрқоқ мурғлар
оғиз мурғлар...

Чинқирайди гўдак даҳр..
сағир даҳр
сағир даҳр
сағир даҳр
Ким нон берар бу гўдаклар очдан ўлар
Ким нон берар бу гўдаклар яшаёлмас..
Қуш тумшуғи даҳр кафти каби бўм-бўш
қуш бўғзида дони йўқдир нони йўқдир
қуш тумшуғи валий гўри каби бўм-бўш..
Ким боқади чинқираган бу дунёни
Қуш боқолмас
гўр боқолмас —
улар ейди
Улар сйди..
Мозор... Пушта... Гадо... Холи..
чанг сояси
тўшалади ҳолсизгина гадо узра
тўшалади ушалади..
Гадо дейди..
Унинг сўзи тугамайди —
сўйлайверар чуқур-чуқур кўзлар билан
сўйлайверар киприкларин тили билан
лабларида қуруқшаган даҳр этлари
ёноғида ўрмалайди даҳр излари
тиззалари қора тортган даҳр бетидек
товонига кириб-чиқар қумрусқалар
чолворида хомушгинна ухлар чибин
(чибин дучё кезиб гадо узра ухлар)
ухлар сира тиллоси йўқ тиллақўнғиз
Ҳаммаёқни бузиб ўтиб борар карвон
бузиб борар

юзиб борар
ўзиб борар ҳамма ёқни вайрон қилиб
борар карвоп..
(Эй дил менга оғир қилдинг —
диллик қилдинг
Эй дил мени сағир қиб бедиллик қилдинг
Эй дил нима сўрдинг бердим
бердим тамом
Эй дил охир кимга бапдачилик қилдинг?
Эй дил мен «тап тахтаси»¹ дан
кечай дедим
Эй дил танин тахта бирла тилик қилдинг
Эй дил лаҳим вужуд ила сўкишнинг чўх
Эй дил бало бўлдинг мени ўлик қилдинг
Эй дил неча душвор бўлди соликклигим
Эй дил оғир қилдинг яна муҳлик қилдинг
Эй дил «фано филлаҳ» дедим
«лиллаҳ» дедим
Эй дил мени гадо қилдинг
тирик қилдинг)
тўзиб борар..
ўзиб борар..
Гадо деди чуқур-чуқур кўзи билан —
бир нуқтага санчилган ўқ кўзи билан
зангор нафас ютиб шундай деди кўзи —
Пушта бўйлаб бораётган Одам қара
икки ёнда икки олам ўймалапар —
биринчиси — пуштанинг соғ томонида
иккинчиси — пуштанинг сўл томонида

---

¹ Алишер Навоий ибораси.

Бу оламлар жон талашар —

жон чиқмаган

Бу оламлар жон талашар

жон чиқмаган

Уни олмоқ керак талаб бўлмас жонни

жон талашар

жон талашар

жон талашар...

Гадо деди — Мағфиратсиз кунлар аро
айни чиркига ботиб кириб наҳс чоҳига
фишқ ақиған кўлмакларда юзни чайиб

кўкрагига осиб мараз ишиларини

бу оламда бунча одам нима қилди?

Гадо деди — Оқибатсиз кунлар аро

лабларига осиб нафсу ҳаво жомин

қўлда тутиб энг ярамас аъзоларини

тишларида чайиб мавжуд бор нарсани

бу оламда бунча одам нима қилди?

Гадо деди — Диёнатсиз кунлар аро

тунугини ишқалаб ой чехраларга

фасодини суртиб шаффоф таналарга

латтасини осиб гардап каллаларга

бу оламда бунча бало нима қилди?

Мозор... Пушта... Гадо... Елгиз гадо...

Е Рабб!

Бу кўзларнинг садолари ёрилганда

ким тугилди ким бўгилди кимлар ўлди

пуштанинг сўлу соғида

Мозор... Пушта... Гадо... Елгиз гадо...

Е Рабб!

Бу кўзларнинг садолари ёрилганда
фано бўлди кимлар ато бўлди кимлар
бало бўлди кимлар гадо бўлди кимлар
(Эй Руҳ сени нуру мени тандин
яратибдир
Эй Руҳ мени «Ул» битта кафандин
яратибдир
Эй Руҳ бу фалак ичра вужудимни қўёйин
Эй Руҳ мени осғилки расандин яратибдир
Эй Руҳи Сафо Руҳи Сафо Руҳи Сафойим
Эй Руҳ сени гулзору чамандин яратибдир
Эй Руҳ тўкилиб мен гаҳи данг
гоҳи даманда
Эй Руҳ мени сўнгах ва бадандин
яратибдир
Эй Руҳ сени гардунга
гирифторлигинг бор
Эй Руҳ мени байтимни хазандин
яратибдир
Эй Руҳ бу вужудим яралиб
хоки раҳингдан
Эй Руҳ сени Гаффор қачондин яратибдир
Эй Руҳ мени пафсу нафасим
куйдуродур кул
Эй Руҳ сени афсуну фусундин яратибдир
Эй Руҳ адашибман бу кингул кўчаларнда
Эй Руҳ сени гам бирла ҳузундин яратибдир
Эй Руҳ чу зулол эрди
сенинг чалими ҳуморинг
Эй Руҳ мени кул бирла кукундин
яратибдир

Мозор Пушта Гадо Елгиз гадо Ё Рабб!
Бир чашмаи сафо эрди кўк мунаққаш
Ер саҳнида изғир ғусса туманлари
этагини ёйганича пушталарга
тараларди гирд-атрофга тўзон ҳиди
димоғларни бўғиб ташлар аччиқ ҳаво
синиқ шохлар билан қолган буюк тутлар
мингта марҳум вужудидан ўсган каби
юксалади қўлларини силтаганча
абадият ҳадларига

Мозор. Пушта. Гадо. Елгиз гадо. Ё Рабб!
Пуштами бу ё қаҳқашон билиб бўлмас
гоҳ тупроққа чўмаётган гавдалардан
гоҳ тупроқдан чиқаётган каллалардан
аён бўлар бу ерларнинг ҳасбу ҳоли
кирдикори...

Бу тупроқда ниш отган ҳўл уруғ каби
аста-аста бош кўтарар бош чаноқлар
улар турфа кимсалардан қолган ёдгор
улар турфа улуғлардан қолган бисот
Улар энди олисларга боққан билан
нигоҳининг ковагидан еллар ўтар
еллар ўтар чибинларни йўлдан тутиб
еллар ўтар қумурсқалар шаштин бузиб
бу кўзларда бир маҳаллар ёнган чўғнинг
қулларини дунё кезган бодлар билар
Бу қошларнинг ўрнидаги қуюқ туклар

ёндирарди термулгувчи нигоҳларни
ва чаноқнинг сўл-соғида изи ҳам йўқ
икки юзнинг таърифини қилиб бўлмас...

Бу бир юзки унда қонлар оқар эди
бу бир юзки унга ойлар ботар эди
бу бир юзки унда ёнар эди лаблар...

Пуштами бу эй гадойим
пуштами бу

сен қаёққа қараясан УЛУҒ ГАДО
нечун жимдир нигоҳларинг туб-тублари
аҳли башар чўкиб кетган бу сирли чоҳ
нечун жимдир нигоҳларинг забонлари
ё кимлардир уни элтиб осдиларми
мозордаг^и тақводор тут ноҳларига..

Нечун жимсан

нечун жимсан

УЛУҒ ГАДО

Сўйла дунё аҳли қисмат қиссаларин
сўйла ошиқ дарвинилардан фасоналар
сўйла Гадо

УЛУҒ ГАДО

Қўй сен менга Искандардан сўйламагил
шамширларнинг жарангидан сўйламагил
ва хуфёна ханжарлардан сўйламагил
Сен менга бир ИШҚ қиссасин сўйла Гадо
Сен менга бир ИШҚ қиссасин сўйла Гадо..
Деди Гадо Ишқ бу фано мақомидур
Зоҳир олам боғларида гуллар ичра
фано бўлмоқ...

Зоҳир олам арконида айшдан кечиб

фано бўлмоқ...

Зоҳир олам кулбасида оч бемадор

фано бўлмоқ...

Зоҳир олам дастгоҳидан кечиб бадар

фано бўлмоқ...

фано бўлмоқ...

фано бўлмоқ...

Деди Гадо — Абубакар Шиблийдир Ишқ —

оёқлари уёлган ер хокларидан

нигоҳлари уёлган кўк раиғларидан

томоқлари уёлган сув сасларидан

димоғлари уёлган даҳр боғларидан

панжалари уёлгандир асосидан...

Деди Гадо — Абубакар Шиблийдир Ишқ...

Деди — Ишқ — бу Абубакар Жавзақийдир —

умри бўйи кўк тоқига бир боқмаган

нигоҳлари ерга сингиб ўтиб кетган

оёқлари ерга кириб ўтиб кетган..

Деди — Ишқ бу Мусо Имрон Чурбатийдир —

ким тиламини рақибига комронлиг

комронлиг тиламишидир мавжуд ар^о

ўздан ўзга ҳар кимсага..

Деди Гадо — Ишқ бу Ҳасан Қирмонийдир...

Деди Гадо — Ишқ бу Ҳасан Сарағийдир...

Деди Гадо — Ишқ бу Шариф Уқайлийдир...

Деди Гадо — Ишқ бу Шабу^й Марвазийдир...

Деди Гадо — Ишқ бу Луқмон Сарахсийдир...

Деди Гадо — Ишқ бу Саййид Абулхайрдир...

Деди Гадо — Ишқ бу Мусо Суллабийдир..

Деди Гадо — Ишқ бу Мўмин Шерозийдир...

Деди Гадо — Ишқ бу Ҳаммад Сарахсийдир...
 Деди Гадо...
 Деди Гадо...
 Деди Гадо...
 (Эй Жон бу вужуд ичра на қилдинг
 Эй Жон бу лаҳм ичра йиқилдинг
 Эй Жон адашиб қайга боросан
 Эй Жон тўкилибсенки тўкилдинг
 Эй Жон менга раҳм айлама зинҳор
 Эй Жон неча жон-жондин сўкилдинг
 Эй Жон сени «ширин» деди ошиқ
 Эй Жон сен унга заҳр ила кулдинг
 Эй Жон бу вужуд маҳбаси ичра
 Эй Жон танага маҳлиё бўлдинг
 Эй Жон чиқаринг билмайин охир
 Эй Жон гаҳи каззобга юкиндинг
 Эй Жон мени ўткинчида не айб
 Эй Жон яна сен менга ўкиндинг
 Эй Жон бу вужуд ичра на қилдинг
 Келдинг — кетасан айт нима қилдинг....)
 Мозор.. Пушта.. Гадо... Елғиз Гадо...
 Е Рабб!...
 Кўргиликлар Одам шаклин олди бунда
 Тирикликлар Одам шаклин олди бунда
 Ҳарбу зарблар Одам шаклин олди бунда
 Бунда Одам бўлди фисқу фужурлар ҳам
 Одам бўлди хиёнат ҳам диёнат ҳам
 Одам бўлди хонлику мунофиқлик
 жумла эзгу
 жумла ёвуз

эхтирослар...

Бу оламга пайғом элтгувчилар кўпдир
Бу оламга низом элтгувчилар кўпдир
Пайғом элтди улар Раббил Оламиндан
ким эй Одам фарзандлари огоҳ бўлинг
Сизлар қаён кетаяпсиз...

Пайғом элтди улар Раббил Оламиндан
ким эй Одам фарзандлари
сабр қилинг

Сизлар нима еяпсиз...

Пайғом элтди улар Раббил Оламиндан
ким эй Одам фарзандлари Одам бўлинг
Одам бўлинг..

Одам бўлинг..

Одам бўлинг..

Аммо Одам бўлолмади бу фарзандлар
аммо Одам бўлолмади бу бандалар...

Улар калом элтган Пайғомбарларини
ўлдирдилар...

Ўлдирдилар... улар Пайғомбарларини...

Пайғомбарлар калом элтди улуғ Аршдан
ким эй Одам фарзандлари кўзни очинг
қойим бўлди қиёматнинг илк кунлари..

юз кўрсатди Қиёматнинг сарҳадлари
садо берди Қиёматнинг илк саслари

нид^о берди Қиёматнинг илк оёқлари
Аммо улар бу пайғомни англашмади

пора-пора бўлди пайғом

сўнг ортидан

пора-пора бўлди кўкнинг элчилари...

Осмон-Замин оралиғи титрайверди
Осмон-Замин оралиғи тутайверди
тутайверди
бир кун ногоҳ портлашидан дарак бериб

Замин-Осмон оралиғи тутайверди
Бир кун ногоҳ Еру Осмон кўпмоғига
имо қилиб Пайгамбарлар куяверди.:
Пайгомбарлар куяверди...

куяверди...

Пайгомбарлар ўлаверди чорчўшларда

чорчўшларда..

қозикларда..

ва чоҳларда

Пайгомбарлар ўлаверди...

Пайгомбарлар ўлиминдан кейин халқлар

бир-бирини емоқ билан кўнайдилар
бир-бирини еган сайин кўнайдилар
бир-бирини кўмган сайин кўнайдилар
бир-бирини суйган сайин кўнайдилар..
Ҳар бир Элчи бир Нур элтди кўзларида
ҳар бир Элчи бир Сўз элтди тилларида
«ЎЛДИРМАНГИЗ!..»

Ўлдирдилар ўлдирдилар

ўлдирмоқдан чарчагунча ўлдирдилар..

Ўлдирмоқдан то ўлгунча ўлдирдилар..

Ҳар бир Элчи бир Нур элтди кўзларида

Ҳар бир Элчи бир Сўз элтди тилларида

«ҲОРАТ ҚИЛМАНГ!..»

Таладилар... Таладилар...

Талончини тажовузкор талаб ўтди

тажовузкор талончини ялаб ўтди
таладилар хасталарни беморларни
таладилар бевалар бечораларни
таладилар заифларни болаларни
хотинларни..

Ҳар бир Элчи бир Пур элтди кўзларида
Ҳар бир Элчи бир Сўз элтди тилларида
«ЕЛҒОН ДЕМАНГ!..»

алдадилар... алдадилар
алдадилар чақалоқни бачадонда...
алдадилар гўдакларни хонадонда...
Алдадилар аёлларни мард эркаклар
алдадилар эркакларни ҳур аёллар..
Хиёнатнинг ҳарис чашми торларида
йилтиллайди шилимшиқ қон қатралари
бу шилимшиқ қон ёмғирини сингиб оққан
Ер сатҳида чириб борар мавжудият
Яратгувчи каломларин дилдан қувган
иблисмақом зотлар билан тўлди Замин...
Ерни иблис макон этди бошдан-адоқ
Шул маконда яшаётган ҳей Гадоийм
сўйла менга Элчиларнинг каломидан
Сўйла борлиқ Ҳидоятдан кейин ошпоқ
туманларга бурканганини хосиятбахш
яшил Борлиқ Одамзодни кутганини...
Тоғу тошлар Одамзодни кутганини
Ўт-ғиёҳлар паррандалар ва ҳайволар
тўда-тўда Одамзодни кутганини...
Сўйла Одам нафасини сезиб қушлар
хушнағмалар қилганини чаманзорда

сувлар тоғлар оша сачраб оқ мавжлари
Одамзодга энтикканин сўйла Гадо!
Эй Ишқпараст Момо Ҳаво Момо Ҳаво
Одамзодни хом сут билан боққан Она!
Одамзодни Ҳақ сўз билан боққан Она!
Одамзодни ҳалол тузда боққан Она!..
Башар қолса бесару бевасар бадтар
валийларни чиллахона тортиб кетса
дарвишларни улус қувса кўчаларда
қаландарни ит таласа ҳар эшикда
Элдан номус кетиб
элда Эл қолмаса
Эрдан номус кетиб
эрда Эр қолмаса
Поклар кириб кетай деса Ер бўлмаса
ўлаётган бир банданинг забонига
биров «ОЛЛОҲ» каломини жойламаса
Ҳаром ўлса кеча мўмин бўлган каслар
ҳаром ўлса танглайлари қўпорилган
кўзи кушод қўли кушод оғзи кушод
ҳаром кетса ҳалол элнинг болалари
Авлиёлар фарёд чекиб гўрдан қўпар
ва шайх Абубакр Шиблий
ва Қораний
ва Бистомий
ва Бағдодий
ва Хоқоний
ва Санжарий
ва Тирмизий
ва Сайрофий

Суҳравардий
ва Заъжоний
ва Иброҳим Адҳам
Абулаббос Нисо
Ҳусайн Мансур Халлож
Абубақр Розий
Баҳоуддин Балогардон
ва Яссавий

фарёд чекиб чиқиб келар:

«Ё Қодиру Ё Муқтадиру Ё Муқаддиму Ё Муахпру
Ё Аввалу Ё Охиру Ё Зоҳиру Ё Ботипу Ё Волий
Ё Мутаоллий Ё Барру Ё Таввобу Ё Мунъиму Ё Мун-
тақиму Ё Афувву Ё Рауфу Ё Моликал Мулк ё Залжа-
лалл вал-икром Ё Раббу Ё Муқсӣту Ё Жомӣзу Ё
Ғанню Ё Мугнию Ё Муътӣй Ё Монӣзу Ё Заъру Ё
Нофӣзу Ё Нувру Ё Ҳодию Ё Бадӣйзу Ё Боқӣй Ё
Ворису Ё Ранӣйду Ё Сабуру Ё Содиқу Ё Саттору

Момо Ҳаво... Момо Ҳаво... Момо Ҳаво...
Хом сут эмган зурёдларинг катта бўлди
улуғ бўлди
Бўйларига бўй қўшилди
кўзларига кўз қўшилди
тилларига тил қўшилди
Момо Ҳаво зурёдларинг улуғ бўлди
Ер мулойим кўксинг каби момик эди
шир-шир оқар эди унинг оқ сувлари
шир-шир оққан каби кўксинг инжулари

нўқралари садафлари асаллари...
Ер қип-қизил олма эди гўё биҳишт
олмасидек қурт тушмаган чурумаган
Азозилнинг кир назари қадалмаган
Ер қип-қизил олма эди Момо Ҳаво —
юзларингдек
дудогингдек
ёногингдек...

Ёнар эди ўттиз уч шом ғурублари
Ловуларди ўттиз уч тонг шафақлари
чарақларди ўттиз уч тун юлдузлари
порилларди ўн тўрт кунлик моҳи тобон
Ер қип-қизил олма эди Момо Ҳаво...

Момо Ҳаво

Момо Ҳаво

Момо Ҳаво

Ой осилиб келар эди ринтанга малонкнинг
кокилига фаринганинг
сочларига расуларнинг
Ой осилиб тушар эди беҳи каби биҳишлардан
беҳи эди ойнинг сариқ ламъалари
ойнинг заъфар ламъалари
Момо Ҳаво Момо Ҳаво Момо Ҳаво
Дарёларда шовуларди асал сутлар
хораларда ярақлаган харсангларда
Сувнарилар ётишарди узанишиб
Сувнарилар кўйлақлари ҳубоблардан
оқ мавжлардан
тўлқинлардан ҳарир эди
оёқларин чалчиллатиб чайрди сув

ойдан ойдин оёқларин
тирноқларин чалшиллатиб чайрди сув...
Сувпарилар
ялтиллаган харсангларда ётар эди
Тунлари ой ошпоқ отда кўкка чиқиб
кузатарди қаро саҳро ҳудудларин
Қаро саҳро ҳудудлари сокин эди
сокин эди
хомуш эди
Сувпарилар..
Момо Ҳаво
хом сут эмган зурёдларинг
сабий эди
сагир эди
кабир бўлди
кабир бўлди
Ва ногаҳон Сувпарилар ётган харсанг
узра учиб ўтди бир ўқ
сирқираган бир оғриқнинг
садолари тентиради
Сувпарисин ўтрисида
тубсиз мовий кўзларини хиёл очди
Сувпариси
Сўнгра аста оқиб кетди тўлқинларда
оқиб кетди
тўлқинларда
тўлқинларда
Ва бир азоб тентиради
соҳилларда сочин юлиб
қаро сочин юлди азоб

Сувпариси оқиб кетди
Момо Ҳаво
Момо Ҳаво
Момо Ҳаво
зурёдларнинг
сабий эди
сағир эди
кабир бўлди
кабир бўлди
Ернинг момиқ сийнасига ботди ханжар
ўн тўрт кунлик ойна кесган каби чақин
ўн тўрт кунлик ой иккига бўлингандек
улуғ тоғлар қулласида
Момо Ҳаво... Момо Ҳаво... Момо Ҳаво...
Хом сут эмган зурёдларнинг
этагингга панжа солди
илоҳалар
юзларини сурган зангор этагингга
фаришталар
кўзларини сурган зангор этагингга
малойиклар
манглайини сурган зангор этагингга
панжа урди зурёдларнинг.. зурёдларнинг..
Панжалари бешов эди
бешови охир ёв эди
бешови охир ёв эди
бешови охир ёв эди
Момо Ҳаво
манглайингга бу кунларни бало эмас
боланг солди

улар сабий эди бпр вақт
сыйнапгдаги сутлар каби шаффоф эди
нигоҳлари
сыйнапгдаги сутлар каби бегаи эди
забонлари
сыйнапгдаги сутлар каби ҳалол эди
луқмалари
Момо Ҳаво... Момо Ҳаво... Момо Ҳаво..
(Кўзларида ғамлар ёнган
Момо Ҳаво Момо Ҳаво
Болалари — жигарлари бир ён турсин
бир ён турсин
Азовилга ҳам инонган
Момо Ҳаво Момо Ҳаво
Азовилнинг шаҳду шаккар қутқусидан
қутқусидан
Дудоқлари ўтда ёнган
Момо Ҳаво Момо Ҳаво
Одам билан фирдавсида беҳуш бўлиб
беҳуш бўлиб
Ризонидан айро қолган
Момо Ҳаво Момо Ҳаво
Кўкда сарсон юрган қушдир
банда Ишқи банда Ишқи
Кўксин доми ичра солган
Момо Ҳаво Момо Ҳаво
Одамини излай-излай тополмасдан
тополмасдан
Кўкдан Ерга кўчиб борган

Момо Ҳаво Момо Ҳаво
Биҳиштидан қувилгач сўнг
зору нолон зору нолон
Замин узра ёлғиз қолган
Момо Ҳаво Момо Ҳаво
Зурёдлари — жигарлари бир ён турсин
бир ён турсин
Азозилга ҳам ишонган
Момо Ҳаво Момо Ҳаво
Биҳишт Кўкдан Ерга кўчиб тушган эди
жумла фазлу фэйзи билан
Момо Ҳаво кафтларида
Биҳишт Кўкдан Ерга кўчиб тушган эди —
анорлари
олмалари
беҳилари
гиёҳлари
шаҳду шаққар узумлари
жумла ниёз-назри билан..
Ер биҳиштининг андозаси эди гўё
мўъжазгина андозаси
Одам ила Ҳавога мос жаннат эди
Икки Одам
ва бир Иблис..
Ернинг олма анорлари
пишар эди иккисига
Ернинг узум олулари
пишар эди иккисига
Ўрмонларда чаҳчаҳларди
Кўкдан ҳамроҳ келган қушлар..

(Момо Ҳаво Сенга бул Ер муборак!
Одам отлиғ суяичиқ Эр муборак!
Момо Ҳаво ҳаволардан кўнгил уз
Қурту қушлар гиёҳлар дер муборак!
Момо Ҳаво бу ерлар тош бағирдир
Кўкси узра кўкарган меҳр муборак!
Доманингни тутиб Кўкдан тушиб қуш
Даманларда палангу шер муборак!
Момо Ҳаво илоҳий манзилингми
Заминий бу заҳарли сеҳр муборак!..)
Яралди Ишқ...
шивирлар бешалар хомўш
арслонлар чиқар жисми куюкдан
лахчадир буткул
куяр тирноқлари ҳам туклари ҳам
Яралди Ишқ..
Ки дарёлар кафанпўш эрди оқ мавжлардан
ҳубоблардан
мисоли Маҳлиқо ой остида ухлар эди ойдай
зулукдек сочлари
чирсиллаган нурлар билан ўйнар...
Яралди Ишқ..
Тутундек тарқалар тоғлар
Кезар Одам Сафийуллоҳ итидек
кўкда ёлғиз ой..
Ҳавонинг кўкси узра ой..
Қоронгу даҳр сўқир бир дев баайиниҳ
ғаҳи девонавор гоҳ телбараб
даврон сўрарди
қоронгу даҳр —

сўқир олам
сўқир олам
сўқир олам...
Яралди Ишқ..
Чарақлаб чақнади тубсиз бу кўрлик
зиёсиз бир сўқирлик бир сўқирлик
Эзилди мум янглиғ жуд хоки
қўйилди рангларига қон..
ажаб қайсар...
ажаб қайноқ..
ажаб жон..
Неча минг ранг ичига — балки зиндон —
қамалгандек саси ўтлуғ навоқаш
вужуд сижжини узра бир балоқаш
Бало оҳангини жўр айлади Руҳ..
Вужуд сижжини ичра бир балоқаш..
Яралди Ишқ —
Яралди бир балоқаш
Ҳамул томуғ билаким жаннати ади
аросида неча хавфу хатар бор —
Вужуду Руҳ аросида ашнингдек
Балойи бад нафсдек дарбадар бор
Вале Одам Сафиюллоҳ
вале Одам Сафиюллоҳ
вале Одам Сафиюллоҳ —
замин карвонсаройи ичра
карвонини ахтарди
бу олам рўзгорини ҳавдачи бўлган
Ано Ҳаввони ахтарди
Бу олам рўзгорини маҳмили

маҳбубан жони
Ано Ҳаввони ахтарди...
Яралди Ишқ. —
қилич тигидан оққан
қатра қондек чақнади юлдуз
ҳилол остида...
Қаро зовур кеча остида
оққан руди афлоқда
кумуш шода узилди нур сочилди
Ғусл қилди
бу сим-сим оби раҳмат ичра Одам...
Ғусл қилди
бу жим-жит руди афлоқ ичра Одам...
қуйилди боши узра осмон — сув
Ҳаҳоп оқшомида Одам Сафиюллоҳ ягона
ғусл қилди..
Мунаввар кеча хўрсинди
мулойи^м майсалар унсиз
наволар айлади яйраб
Вужуд лойини гўё тарк қилди жон
вужуд жондан кечиб титроқларин туйди
вужуд жондин кечиб
замин неъматларин туйди
вужуд жондин кечиб ишрат майин ичди
Яралди Ишқ...
Тўкилди қатра қатра қатра бир инжу
Тўкилди реза реза реза бир инжу...
Хушо Одам Сафиюллоҳ
Қалацдар абрлар ўтди
қаро качкулларида ой

Хушо Одам Сафйюллоҳ
Асодек нури санчилди
аёғи остида синди —
Хушо Одам Сафйюллоҳ
Хушо Одам Сафйюллоҳ
кийик бодлар тириклик қумларида
қўшилди гирдубод оҳуларига...
Яралди Ишқ...
Яралгани яратди Ишқ —
(Тан хокини соч куймаса — ўлган
Оташ каби куйдирмаса — ўлган
Ишқ гоҳи нафас гоҳида тийрдир
кўксингни ўйиб кирмаса — ўлган
Жоннинг азал оромгаҳи бор
Бўгзинг дамида турмаса — ўлган
Жон тан чамани ичра сафарда
Ҳар қатра аро урмаса — ўлган
Кўз даҳр биёбонни ичинда
Ишқ сўнгагини кўрмаса, — ўлган
Тан хоқида бир Гул азалийдир
Ҳар кун очилиб сўлмаса — ўлган
Тан дард тўла кўза экандир
Бул кўза агар тўлмаса — ўлган
Гўру кафанинг — тахти равонинг
ҳар лаҳзада тан ўлмаса — ўлган
Рух танни балад дорга чиқориб
Ҳар он онни ўлдирмаса — ўлган
Тан айш-тараб хоначарида
Дил амрига бўйсунмаса — ўлган
Рухнинг неча бир бодлари бор

Гоҳида ёниб-сўнмаса — ўлган
Дил мурғи вужуд Қофидан ошиб
Тубнига бориб қўнмаса — ўлган
Ишқ тан ичида нури сафодир
Ул бир-бирини суймаса — ўлган)
Яралди Ишқ..

Нигорон равзаларнинг кўзлари куйди
биҳинт чорбоғида
юлдуз каби бир-бир йиқилди
олмалар — қўнғир
жигар рапг
қонсимон
Юлдуз...
йиқилди....

Замин оқ кўксида туйди
ҳаловат — олмалар ботди
мулойим олмалар ботди
Замин оппоқ эди
мисоли бир малаксиймо
ки сочин нурлари болиға
кўкси узра чайқалгай
ҳамул Кавсар суйи соҳилларида
майсалар янглиғ...

Замин оппоқ эди
мисоли бир паринайкар
ки хушрўй ўқчасин Кавсар
суйига чайқаган ҳурдек...
Аё дунё
аё дунё
аё дунё..

Қара Оллоҳ Уни қандай яратмишдир
қара Оллоҳ Сени қандай яратмишдир
Аё дунё қара мен бежавони
ошиқи зорини
печук абгор
печук макнун
печук мардуд
яратмишдир
Аё дунё
печа лаззат шароби
косаларда гоҳи кўз ёнидир
ичармиз қатра-қатра
Коса-коса реза-реза
печа ғам тийғи ботган
ботгани янглиғ абрлар сийнасига ой
ки туркий тийғ янглиғ ой
ки туркий бир қиличдек ой
Ва шайх Чархий (раҳималлоҳ) демшлар:
«Қара Оллоҳ сену бизни
печук барно яратмишдир...»
Яралди Ишқ.:
Яралди «олами суғро» ичиди бир балокаш
шоири ҳам.:
Яралди Ишқ
Яралди шоири ҳам...
Худованд кўксига бир лахта қон солди
Худованд бағрига бир юмдаланган
ер ити тишлаб
таланган бир юрак солди....
Аё дунё

Яралди Ишқ...

Яралди тийгу иймон —

бири қон истади
санчилди чақнаб дил вужудига

бири дил истади
оқди вужуд саҳрларига

Яралди Ишқ —
яралди куфру иймон

бири нон истади
бўлди гадоён нафсу ҳирсу қом

бири дил истади оқди вужуд саҳроларига
Яралди Ишқ —

яралди нуру иймон —

Биринурсиз юрак қумлоқларида синди
куйди жон талашди

Бириндил истади оқди вужуд саҳроларига
Яралди Ишқ —

Яралди меҳру иймон
бири янчилди тошдек
қўксида соғонайи тапнинг

бири дил истади
оқди вужуд саҳроларига

Яралди Ишқ —

яралди айшу иймон
бири айшу тараб истаб
ийнчилди ҳар дару девор аросида

бири дил истади
оқди вужуд саҳроларига

Яралди Ишқ —

яралди кибру иймон

бири тахт истади
бузди Яратгувчи маконин
ўзи уй қурди тахту арк тиклаб
бандаликни айлади тарк
бири дил истади оқди вужуд саҳроларига
Яралди Ишқ —
яралди ақлу иймон
бири даъвойи Ҳақ қилди
Худонинг мулкени бузди
бири дил истади оқди вужуд саҳроларига
Яралди Ишқ —
яралди рашку иймон
бири ном истади ному насаб деб
сочларин юлди
ғараз фисқу фасодга ерни тўлдирди
бири дил истади оқди вужуд саҳроларига
Яралди Ишқ —
яралди бухлу иймон
бири ону маош истаб
басо қон ичди қон тўкди
бири дил истади оқди вужуд саҳроларига
(Эй дил талабинг қонмади хуш қол
Эй тан бу тапанг қолмади хуш қол
Эй дил вужудимни кукуи этдинг
Эй тан суягинг ёнмади хуш қол
Эй дил дилим-ей хокимазорим
Эй тан нафасинг толмади хуш қол
Эй дил сени ғамдан яратиб Ҳақ
Эй тан сени ғам топмади хуш қол
Эй дил мени ердин ғаразим бор

Эй тан сени ер тонмади хуш қол
Эй дил — мени дарюза-гадойим
Эй тан сени ким олмади хуш қол
Эй дил бу бозоргонлари кўр даҳр
Эй тап сени ким сотмади хуш қол
Эй дил сени тақвода алоқанг!¹
Эй тан сени ким топмади хуш қол
Эй дил дилим-ей хоку хазоним
Эй тан бу танаиғ қолмади хуш қол...)

... Башар қолса бесару бекбасар бадтар
валийларни чиллахона тортиб кетса
дарвиниларни улус қувса кўчаларда
қаландарни ит таласа ҳар эшикда
Элдан номус кетиб
элда Эл қолмаса
Эрдан номус кетиб
эрда Эр қолмаса
Поклар кириб кетай деса Ер бўлмаса
Ўлаётган бир банданиғ қулогига
бпров «ОЛЛОҲ» каломини жойламаса
Ҳаром ўлса кеча мўмин бўлган каслар
ҳаром ўлса танглайлари қўпорилган
кўзи кушод ҳўли кушод оғзи кушод
ҳаром кетса ҳалол элнинг болалари
Авлиёлар фарёд чекиб гўрдан кўнар —
ва шайх Абубакр Шиблий ва Қораний

---

¹ Ҳазрати Алишер Навоий лутфиға ишора.

ва Бистомий
ва Бағдодий
ва Хоқоний
ва Санжарий
ва Тирмизий
ва Сайрофий
ва Сомимий
ва Занжоний
Суҳравардий
ва Иброҳим Адҳам
Абулаббос Нисо
Хусайн Мансур Халлож
Абубакр Розий
Баҳоуддин Балогардон
ва Яссавий
фарёд чекиб келар:
«Е Малику Е Қуддусу Е Салиму Е Мўмину
Е Муҳаймину Е Азизу Е Жаббору Е Мута-
каббиро Е Холиқу Е Борню Е Мусаввиру
Е Фаффуру Е Қаҳҳору Е Ваҳҳобу Е Раззоқу
Е Фаттоҳу Е Алиму Е Қодиру Е Босиу Е
Ҳофизу Е Рофиъ Е Муъиззу Е Музиллу Е
Самъу Е Басиру Е Ҳакиму Е Адлу Е Ла-
тифу Е Хабийру Е Ҳалиму Э Азиму Е Гафу-
ру Е Шақуру

Ул мазор ул пушта ул гадо асли
махлуқлар карвонин кутарди яптиқ
ўзанлар кутгандек дарёларини
япроқлар кутгандек хазопрезгини
бандалар кутгандек Қиёмат Кувин
солиҳлар кутгандек Пули Сиротини
Ул мазор ул пушта ул гадо асли
махлуқлар таприфин кутарди..
Йиллар халқалари узилар ерда
асрлар томири кесилар ерда
замонлар қўрғони янчилар ерда
фотиҳлар бир итдек қай вайропада
кўр бўлиб кўзида қотиб ҳайрати
бир ғингиб оҳиста жон берар ерда
зобитлар бир чини бир ҳашоратдек
эзилиб
янчилиб
андухи сасиб
саситиб зер-забун бўлгучи ерда
қайсарлар
парилар
моҳилиқолар
опиқлар
шоирлар
бир гиёҳ янглиғ
бир хазон япроғи янглиғ дилдираб
намчил хок юзига йиқилар ерда
дуч келди Одам ва Гадо...
Гадо: — Хуш келдинг
эй башар бузруквори кел

Сафаринг бехатар бўлсин хуш келдинг
ОДАМ: — Муборак сафаринг ибтидоси бу
бул сафар карвони энди қўзгалди
улар бу тижорат нелигин билмас
ва оппоқ ҳуллали сорбонни кўрмас...

ГАДО:

— Ул оппоқ ҳуллали сорбонни кўрмоқ
ҳеч насиб этмагай бу жамоага...

ОДАМ: — Карвон йўл босмоқда
улар мудрарлар

ГАДО:

— Ул карвон ҳеч қачон тўхтаган эмас
Аҳли ҳам ҳеч қачон уйгонган эмас

ОДАМ:

— Карвонда боланинг фарқи йўқ пирдан
кампирнинг фарқи йўқ қизалоқлардан
улар бир маҳалда оч қолдик дерлар
улар бир маҳалда чарчадик дерлар
улар бир шарнадаи кўрқарлар бирдек
улар бир нарсадан лаззатланурлар

ГАДО: — Уларни уйғотиб бўлгайми ҳозир
бўлгайми карвонни ҳозир тўхтатиб
жарас садосини янгратаётган
тевалар чўкарми...

ГАДО: — Бесамар бу ваҳм қўзғар уларда
ҳеч нарса уйғотмас ҳадикдан бошқа
улар уйғонмаслар бу ҳур тунларда
улар ухлашурлар абадул-абад

ОДАМ:

— Карвонда бир оқил сарбон бўлмасми

жамоатда бир бош бўлмасми нечук
ГАДО:

— Карвонда бир оқил сарбон бўлмаган
жумла оқиллардан кечганлар улар
улар зарра ақл бўлса ўлдирган
улар зарра фикрат бўлса куйдирган
улар гуж-гуж чибин мисол ур-сурда
ҳалок этди зарра фаҳми борларни...
Оромларин бузган жонни суймаслар
уйқуларин бузган касни қўймаслар
нафсу ҳавосига ҳилоф бўлганни
майда-майда қилиб ейишар
лаззатларин бузганни яшаттирмаслар...

ГАДО:

— Нечук карвондир бу дегил бу карвон

ОДАМ:

— Бу сенинг пуштигдан бўлган махлуқлар
Аmmo сўнги пушт бу
шундайин пуштки
сен — Отасин эмас, Онасин эмас
танимаслар Парвардигорин..

ОДАМ:

— Менинг пуштим бўлса англамас наҳот
наҳот танимаслар Оталарини
менинг пуштим бўлса...
Замон баҳрлари ичра заврақдек
тентираган моҳу йиллар сўнгида
қисмат богларининг ортига оғиб
гайбга сингиб кетган ойдек валийлар

Авлиёуллоҳлар яшаган Ерда
ҳар зарра хокиким юлдуздек куюк
покиза вужудлар хокидан бунёд
сув янглиг сўнгаклар ётган яшириниб
гўдаклар лаҳади фаришталардек
ҳар пушта бошида термулган Ерда
маҳлиқо аёллар нигоҳларида
чарақлар бир олий Ишқ ламъалари
тирноғдан сочига довуру ўт-олов
оқ-мовий ҳуллалар остидаги чўғ
кумушранг сийналар ортидаги чўғ
қирсиллаб-қирсиллаб қизиган Ерда
Қиличдек эрларнинг қаттиқ ўқчаси
тупроққа момиқдек босилган Ерда
дарвишлар бир оҳда бир ўтлуғ оҳда
Сўфийлар бир рақси самоъ авжида
етмиш минг малакка етишган Ерда
бир мўмин тупроқда
бир ҳалол Ерда
Е Одам
Е Сафиюллоҳ билгилки
тавфиқли бандалар яшаб ўтгандир
ОДАМ:

— Менким Арш саҳнида Раббим амри-ла
бир хоки туробдан яралган хилқат
Иблис қутқусига учган замондан
ва Ҳаво қошида музтар мустағриқ
илк вужуд тилига тутганимда гўш
танамда чайқалиб қонми исёнми

довуллар ичида қолган йўқчидек
муस्ताқим йўллардан чекинганимда
хокий бу жисми^{нинг} хом қабатига
жизғана^к қилгувчи тушганида ўт
ўт олиб нафсимдап нафасим қадар
мен Иблис амрини бажо айладим..

ГАДО: — Булбашар!

Ё Одам

Ё Сафиюллоҳ

маъзур тутки мен ҳам асли болангман
болангман валекин менинг танам йўқ
болангман валекин менинг номим йўқ
болангман валекин менинг кўзим йўқ
болангман валекин менинг нафсим йўқ
болангман валекин менинг наслим йўқ
мен Раббим ва банди оралиғида
узанган йўлларда бир дарбадарман

Ё Одам

Ё Сафиюллоҳ маъзур тут

ки менинг Отамсан...

Мен қушман бир шохда яшайман мудом
бир шохдан бир шохга кўчиб ўтмайман
қурмасман ўзимга қасру копона

Мен қушман

парларим тўшакларимдир

Мен қушман бир ул^{кан} шохга қўнганман
бу ўтар дунёга боқиб яшайман
бу ўтар дунёнинг борини кўрдим^к
бу ўтар дунёнинг йўғини кўрдим^к
бу ўтар дунёнинг моликларини

бу ўтар дунёнинг солиқларини
бу ўтар дунёнинг подшоҳларини
бу ўтар дунёнинг гадоларини
мен каби ҳеч бир зот аён кўрмаган...
Одамий кўзларим ўнгида қуртдек
ишрат бешигидан чиққани заҳот
фазилатли тобут тахтачасига
қорин ва оёғин судраб яшайди...
Одам:— Марҳаматли Гадо изи бер менга
бу ҳолнинг фолни изҳор этайин
мен Ҳаво бўйида бўлган дамларда
булутлар ортида бадр янглигим
бир бунёд вужуди ичра кирганда
Раббимдан унга умр тиладим аввал
Раббимдан сўнг иймон тиладим унга
Раббимдан мен унга тавфиқ тиладим
Раббимдан мен унга меҳр тиладим
Раббимдан мен унга ҳаё тиладим
Раббимдан мен унга сабот тиладим
Мен Ҳаво бўйида бўлган дамларда...
Марҳаматли Гадо аммо биларсан
ки Ерда иймоннинг шундоқ ёнида
ки Ерда тавфиқнинг шундоқ ёнида
ки Ерда саботнинг шундоқ ёнида
Азозил яратган иймон, излик бор
Азозил яратган тавфиқсизлик бор
Азозил яратган ҳаёсизлик бор
Марҳаматли Гадо изи бер менга
аммо бандаларнинг ожизлигига
аммо зурриётим заифлигига

Иблис боис эмас...

Иймон бутун бўлса Иблис не қилсин....

Иймон бутун бўлса вужуд чоҳида
бўлса эътиқоднинг шаффоф сувлари

Иймон бутун бўлса тан тупроғида
тикилмаса ҳаром-ҳариш уруғлар

Иймон бутун бўлса жисм дарёсига
қўшилмаса лойқа кир оқавалар

Иймон бутун бўлса руҳ ойнасига
наҳс босган афтин тутмаса нокас

Иймон бутун бўлса Иблис не қилсин..

ГАДО:

— Йиллар чапги учган бу саҳроларда
жарас садолари сингган гўрларда
нират косалари чилнарчин бўлиб
зарбоф чопонларга тўкилганда май
Фиръавнлар олтин ҳалқаларини
парақлатиб очар ҳарам эшигини
ошпоқ чойшабларда оқ танасини
анбарларга кўмиб ётар парилар
Йиллар доғи сингган бу саҳроларда
жарас садолари ўлган гўрларда
дарвини қарсиллатиб тишини тошини
саробларда ёнар селларда ёнар
Соқолнин солиб самум баҳрига
оёғига кияр қум резаларин
чиқиб кетар олам эшикларидан
бир оҳ нола қилар оёқларида
тўшинини чайнаб ўқчасини ёриб
бир оҳ нола қилар этагини тутиб

тиззасига виқиб кўксида ётиб
бир оҳ нола қилар..
Йиллар муҳри қотган бу саҳроларда
жарас садолари кирган гўрларда
шаҳзодалар момик билакларида
момик вужудларин кўтариб юрар
Ҳарир хилватида чарақлаб чақнар
сиёҳ сулфи сочган юлдузсимон чўт
Шаҳзодалар тилло бешикларидан
сутли ҳовузларга шарақлаб тушар
иссиқ ҳовузларда чайқалар ҳовур
ялар қуббаларнинг нақшин жисмини
ялар қуббаларнинг нақшин жисмини
шаҳзодалар асов таналар узра
от суришар туннинг жим кўкси аро
Шаҳзодалар юмшоқ сағирлар узра
учиб кирар қаро лаҳад бағрига
нозик қўлларида ойнанинг нуридан
чирмалгандир қирқта сулувнинг сочи
йиллар шами қўшган бу саҳроларда
жарас садолари кирган гўрларда
дарвиш этагининг йиртиқларидан
тиззалари бўйлаб тўкилар тупроқ
шир-шир оқар тупроқ тиззаларида
шир-шир оқар тупроқ кўмиб тўпигин
шир-шир оқар тупроқ кўмиб тиззасин
дарвиш чақин урган тошдек қотадир..
бу дунёнинг сўнгги йўллари узра
на қўлларин ёзар
на садо қилар

на кимсадан имдод тиланар дарвиш
Дарвиш чақин урган тошдек қотадир...

Е Одам

Е Одам

Е Сафиюллоҳ

Дунё — тарозининг икки палласи

Дунё — баҳрларнинг икки соҳили

Дунё — икки кўздир икки қулоқдир

Дунё /— тундир бири бири кундуздир

Дунё — бири ойдир бири қуёндир

Дунё — бири сойдир бири санглоқдир

Дунё — бири гамдир бири байрамдир

Дунё — бири камдир бири бекамдир

Дунё — бири бордир бирови йўқдир

Дунё /— бири хордир бири комрондир

Дунё — бири ҳаёт бири қазодир

Дунё — бириси оқ бири қародир

ва бу аросатда

эй Сафиюллоҳ

Иблисга ҳам жой бор

Малоикка ҳам

Ва бу аросатда

эй Сафиюллоҳ

Иймонлига жой бор

Иймонсизга ҳам

ва бу аросатда эй Сафиюллоҳ

эй Сафиюллоҳ

эй Сафиюллоҳ

ҳаёга ҳам жой бор

ҳаёсизга ҳам

ва бу аросатда
фано сари йўл бор
бақо томон ҳам..
(Дунё —
бу ғарибхонада тўй ҳам аза ҳам бир
Дунё —
бу ғарибхонада шодлик биру гам бир
Одам Сафиюллоҳ
неча гурбат чекасан сен
Дунё —
бу ғарибхонада қурғоқ биру нам бир
Одам Сафиюллоҳ дема Иблисни бу кори
Дунё — бу ғарибхонада кулгу ва алам бир
Одам Сафиюллоҳ бу «фано дашти»да не бор
Дунё —
бу ғарибхонада борлиқ ва адам бир
Одам Сафиюллоҳ қара бул Пули Сиротни
Дунё —
бу ғарибхонада шиддат ва карам бир
Одам Сафиюллоҳ қачон Одам бўладирмиз
Дунё —
бу ғарибхонада қотил ва қасам бир
Одам Сафиюллоҳ ҳамма Раббоний каломми
Дунё —
бу ғарибхонада ёлғону паям¹ бир
Одам Сафиюллоҳ қани бир авлиёуллоҳ
Дунё — бу ғарибхонада тиллою хасам бир
Одам Сафиюллоҳ қара бозниғари золни

---

¹ Паям — хабар маъносида

Дунё —

бу ғарибхонада кас бир покасам бир
Одам Сафиюллоҳ кел адам бодасини ичгил
Дунё —

бу ғарибхонада ул баҳру барам бир
Одам Сафиюллоҳ ўтаётир ҳама бир-бир
Дунё — бу ғарибхонада кўру басарам бир
Одам Сафиюллоҳ мени туироққа қиёс эт

Дунё —

бу ғарибхонада хунёру карам бир

Дунё —

бу ғарибхонада тўй ҳам аза ҳам бир

Дунё —

бу ғарибхонада шодлик биру ҳам бир)

Одам: — Марҳаматли Гадо мотам қабосини
неча кийдим йиртдим баҳра топмадим
зотаи жумла олам қабристонида

Одам Ато эсам-да банда эдим
Машиққатли ўнқир-чўнқир йўлларда

нахустин жон эсам-да қонлар ютдим

Ҳаво оғушида равзагоҳларда

чақир фикрат билан тўқинди руҳим

борлиқ-олам билан дуч келди жисмим

урён вужудимда япроқ либослар

қорлар бўронлардан тўса олмади

Ерда — азал меҳмонхона заминда

мен ҳам Худойимнинг меҳмони эдим

Бандаликнинг дилхуш лаҳзаларида

қачонки Ер узра тегди оёғим

жисмим ўзанида шовиллади қон

жоним равзасида типирлади завқ
руҳим қаръларида порлади олов
кўзларимда ёнди нури плоҳий
бандаликнинг дилкам лаҳзаларида
Худойимнинг ажиб хилқати ичра
димогимга сингиб фирдафе пасими
замин сувларида оққанда ҳаёт
бизлар бахтли эдик Ҳаво иккимиз
олтинранг нурларнинг тилсимларидан
кокил ўрар эди кўксидан ул ҳам
Ул ҳам ёнар эди дарахтзорлардан
аста ёниб ўтган ой кўлкаспдек
Ул ҳам ёнар эди замин бўйидан
сармаст вужудида чайқалиб селлар
Замин Худойимнинг неъматини эди
тупроқ Худойимнинг неъматини эди
сувлар Худойимнинг неъматини эди
бизлар султон эдик бандаликларда
Бандаликнинг дилхуш лаҳзаларида
сиймин ҳаволарнинг бир ҳовуч шаҳди
тенг эди бир коса Кавсар сувига
Кўксимизга осмон рангини Танграм
мусаффо ҳаводан жойлаган эди...
Бандаликнинг дилхуш лаҳзаларида
товонимиз сингиб нам майсаларга
кўкрагимиз сўриб пок саболарни
лаъл ой остида
шўълаваш
заррин
бизлар султон эдик бандаликларда

Бадалликнинг дилхун лаҳзаларида
фаринталар болу пари силкиниб
башимизга соя солган кезларда
Момо Ҳаво билан пок гўшаларда
Равза боғларини айлар эдик ёд..
Янроқ рўмоллари солинган боғлар
аро вужудлари тарафг шамшодлар
напоҳида бизни яратган Раббим
зикрин қилар эдик кечаю кундуз
Шохлар кафти узра қумри қушлардан
тараларди жаннат сас-садолари
гуноҳ ранги ўчган гуноҳ ранги йўқ
Ер устида бизлар илк гуноҳкормиз
Гуноҳимиз Раббим зикрин гоҳида
вужуд майли ила унутиб қўйдик
вужуд хоҳинг-ла нафс шиддати-ла
Раббимиздан олис кетдик гоҳида
Ҳисм юҳоларин қайралиб тини
жонимизга киргач тигдек қарсиллаб
биз Раббим зикрини бир зум унутиб
жон азму истагин айладик бажо
Гоҳо баланд келиб нафсининг қўли
бизлар бошимизни эгиб бўйсиндик
зимдан адо этдик унинг амрини..
Йилу ойлар ўтиб бу гуноҳ суви
пунти камаримиз қонига ўтди
бул гуноҳ сувидан яралган жонлар
энди ўхшамасди мен — Отасига
Болаларнинг ёди заифроқ эди
болаларнинг кўзи нурсизроқ эди

болаларнинг дили ҳиссиэроқ эди
улар ўхшамасди Оталарига
Гуноҳ сувларидан яралган жонлар
шафқатсизроқ эди бизлардан кўра
улар биздан кўра заифроқ эди
улар биздан кўра эди донороқ
Гуноҳ сувларидан яралган пуштим...
ГАДО: — Замин болалари фарингалармас
қанотлари нурдан танлари нурдан
замин — болалари хоки туробнинг
Улар нурдан бини бўлмаган асли
Тупроқ тупроқлигин қилди оқибат
оқибат тупроққа қўшилиб кетди
Тупроқлик палласи — ҳайвонлик оқи
борлиқ-олам билан боғлиқдир буткул
борлиқ-олам билан умр кечирар
боғлиқ бўлар жумла мавжудот билан
Шундан оғиб кетар баъзан ҳаддидан
одамлигидан ҳам ҳайвонотлиги
шундан оғиб тушар баъзи-баъзида
унинг башарликдан махлуқотлиги
Раббимнинг бир сирини шундадир шинҳон
Раббим ҳикмати ҳам шунда шинҳондир
Аммо кунод равшан айтилганидек
имтиҳондир асли бу қўноқхона
Бу фано даштиниинг саргардонлиги
имтиҳондир асли бу — қўноқхона
Унда мангуликнинг тоғу тошлари
ерга санчилгандир улқан қабрдек
ва бу қабрларда боқий уйқуда

ётар Раббимизнинг сукутгоҳлари
Одам — дараларда аданган шамол
манглайини чақиб хоралар билан
қопли излар солиб узундан узун
ўтиб кетар сира келмаган каби
юрагини чақиб Офаринининг
жумла тилсимлари қопида гирён
гоҳ шоҳ либосида гоҳ дарвинисифат
келиб-кетганларнинг бари ўлгувчи
бари ўлгувчидир бари ўтгувчи
хазон кукунлари янглиғ тўзгувчи
изғириндек волоп-нолон юзгувчи
дарёлардек ҳайрон-ҳайрон ўзгувчи
бари ўлгувчидир бари ўтгувчи
Олам қоққалари ораллигида
илк эникдан чиқиб келган бандалар
сўнги эшикларни қоқиб очгунча
ўтган вақтни умр дея аташар...
Умр — каналакнинг рангин қаноти
умр — тайру ваҳшнинг опшиёнаси
умр — бандаликнинг тўрт кунлик шўри
умр — ўлим билан охир тенглашмоқ
Фано деворлари қулаган кезлар
бир-бир ўтганида кўзим ўнгидан
кифти яғирлар ҳам қўнгли яғир ҳам
пигоҳлари ёнган-ёнмаганлар ҳам
дийдорлари азиз меҳрибонлар ҳам
умри хатоларга тўлган каслар ҳам
менинг юрагимда бир пидо қўнди
юрагимни ёрди охир бир алам

дедим:

Парвардигор

мени афу эт

турфа бул мавжудни келтирдиги нечун

турфа бул махлуқдан мурод не эди

турфа осийлардан зиллат аҳлидан

бунда қўноқ бермоқ бопси недир

Дедим:

Парвардигор

мени афу эт

бу бопи кўзу қулоқ бу жону жасад

бандалиқдан гофил ҳайвонсифатлар

бу қорин бу нафсу бу шаҳвону шарр

бандалиқдан гофил махлуқнамолар

келиб-кетди — мурод-муддао недур

Дедим:

Парвардигор

мени афу эт

гарчи шаккокликдир иблиспешалик

аммо жаннатмақом бу заминингги

қора қонга буккан бу махлуқотининг

бардавом рўзгори асрори недир

Дедим:

Парвардигор

мени афу эт

бу сўнгсиз савдонинг хотимасида

мендаини бир гадо бир хокн туроб

соврилиб кетгай балки ер узра

аммо англамакни гоят истардим

ким бу сўнгсиз савдо

нечук савдодир
Дедим:
Парвардигор
мени афу эт
томиримдан оққан қонимдан токи
бошимдаги ҳар бпр туккача мудом
сенин ёдинг тутар
сенинг зикринг тутар
агар миннат эса жоним илкингда
биноқ англамасман
бу замин узра
қўноқ тутганларнинг кпрдикорини
Аммо хомуш эди олам садлари
аммо хомуш эди баҳри фалак ҳам
аммо хомуш эди қасру равоқлар
аммо хомуш эди валийуллоҳлар
улар менга боқди таассуф ила
ва сингиб кетдилар ернинг қаърига
Унсиз-сассиз эди валийуллоҳлар
ҳолсиз панжалари ботди туироққа
сўнгра буткул ботиб кетди ўзлари
Одам Сафиюллоҳ
то хоки таним
еллар совурмаса бодлар элтмаса
сочиб қасру айвон қабрлар узра
бу хоқдон ичинда бу сирдон аро
иссиқ бу жошлардан ўзга нима бор
Одам Сафиюллоҳ
то хоки таним
сўнгагимдан оқиб тушмагунича

мен қаёқдан билай бу хок ортида
бу хок ичра бу хокдан ичра
мен банда не билай
печук асрор бор
Одам Сафйюллоҳ
то жисму тинни
тарк айлабон бадар кетмаса жоним
токи кўкрагимнинг маҳбасхонаси
ерга тушиб чил-чил синмаган экап
мен банда не билай
бу Арп остида
бу замин устида
не каромат бор...

Банар қолса бесару бевасар бадтар
валлийларни чиллахона тортиб кетса
дарвиниларни улус қувса кўчаларда
қалаандарни ит таласа ҳар эшикда
элдан номус кетиб
элда ЭЛ қолмаса
эрдан номус кетиб
эрда ЭР қолмаса
Шоклар кириб кетай деса
Ер бўлмаса
Ўлаётган ҳар банданинг забонига
бпров «ОЛЛОҲ» каломини жойламаса
ҳаром ўлса кеча мўмин бўлган каслар
ҳаром ўлса танглайлари қўпорилган
кўзи кушод қўли кушод оғзи кушод
ҳаром кетса ҳалол элнинг болалари

Авлиёлар фарёд чекиб гўрдан қўнар
ва шайх Абубакр Шиблий ва Қораний
ва Бистомий
ва Бағдодий
ва Хоқоний
ва Санжарий
ва Тирмизий
ва Сайрофий
ва Соминий
Сухравардий
ва Занжоний
ва Иброҳим Адҳам
Абулаббос Нисо
Ҳусайн Мансур Халлож
Абубакр Розий
Баҳоуддин Балогардон
вайссавий
фарёд чекиб чиқиб келар —
«Ё Алию Ё Кабиру Ё Ҳафизу Ё Муқийту
Ё Ҳасибу Ё Жалилу Ё Қариму Ё Рақибу
Ё Мужийбу Ё Восеъу Ё Ҳакиму Ё Вадувду
Ё Мужийду Ё Бонсу Ё Шаҳиду Ё Ҳаққу Ё
Вақийлу Ё Қавию Ё Матийну Ё Валию Ё
Ҳамийду Ё Муҳсию Ё Мубдию Ё Муъийду
Ё Муҳию Ё Мумийту Ё Ҳайю Ё Қайюму
Ё Вожиду Ё Можиду Ё Воҳиду Ё Аҳаду Ё
Самаду

Исми Аъзам ҳ қида

Улуғ номлар. Яратгувчининг исм ва сифатлари. Улар баъзи манбаларда тўқсон тўққиз, баъзиларида эса, унда ҳам зиёд деб зикр қилинади. Бу исмларнинг ҳар бир мўмин томопидан доимий зикр қилиниши ғоятда савоб амаллардан бўлиб, мазкур қиссада келтирилган Исми Аъзам улуғ ислом файласуфи, мутасаввуф шайх Мир Саййид Али Ҳамадоний (Оллоҳ ул зотдан рози бўлсин)нинг «Фатҳияи аврод маа дуойи риқоб» китобидан келтирилди. Шайх ҳазратлари бу ҳақда шундай ёзадилар: «Бир минг тўрт юз авлиёи комилни кўрдим ва уларнинг ҳар биридан ўзимга нисбат олдим. Шу жумладан, яна тўрт юз комил авлиёни бир мажлисда тошдимки, уларнинг ҳар бири мени навозини айладилар ва уларнинг тариқат фатҳи кушойиши бўлган «Асмоъ Оллоҳ»нинг ҳар бир исмини ато қилмоғимни тошширдилар. Мен бундан зиёда баҳра ва кушойиш тошдим...»

Ё Оллоҳу	← Эй Тангри.
Ё Раҳмону	— Эй меҳрибон.
Ё Раҳийму	— Эй барчадан раҳмли
Ё Молику	— Эй зоҳир ва ботин подшоҳи.
Ё Қуддусу	— Эй айблардан пок.
Ё Салому	— Эй айбсиз.
Ё Мўмину	— Эй омонлик бергувчи
Ё Муҳаймину	— Эй назорат қилгувчи.
Ё Азизу	— Эй галиб ва ўхшашни йўқ.
Ё Жаббору	— Эй жабр қилгувчи.
Ё Мутакаббирову	— Эй улуглик, кибриё соҳиби.
Ё Холиқу	← Эй жумла нарсаларни яратгувчи
Ё Бориу	— Эй махлуқларни бетакрор яратгувчи.

Ё Мусавиру	— Эй махлуқларига бетакрор шакл бергувчи.
Ё Раффору	— Эй гуноҳларни кечиргувчи.
Ё Қаҳҳору	— Эй қаҳр қилгувчи.
Ё Ваҳҳобу	— Эй инъом бергувчи.
Ё Раззоқу	— Эй ризқ-рўзи бергувчи.
Ё Фаттоҳу	— Эй мушкулларни очгувчи
Ё Алийму	— Эй ҳамма нарсага билгувчи
Ё Қобизу	— Эй руҳларни қабз қилгувчи
Ё Басити	— Эй ҳиммат билан ризқ-рўзи яратгувчи
Ё Ҳофизу	— Эй такаббурларни паст қилгувчи
Ё Рофъиу	— Эй мўминларни юксалтиргувчи
Ё Муъиззу	— Эй иззат бергувчи
Ё Музиллу	— Эй хор қилгувчи
Ё Самийъу	— Эй яхши тинглагувчи
Ё Басийру	— Эй кўргувчи
Ё Ҳакаму	— Эй ҳукм қилгувчи
Ё Адлу	— Эй одил
Ё Латийфу	— Эй мулойим зот
Ё Хабийру	— Эй ҳамма нарсадан огоҳ
Ё Латийфу	— Эй бағоят мулойим
Ё Азийму	— Эй буюк зот
Ё Фауру	— Эй кечиргувчи
Ё Шакуру	— Эй шукр қилгувчиларнинг қадрдони
Ё Аллийо	— Эй ҳаммадан ҳам олғи
Ё Кабиру	— Эй ҳаммадан улғ
Ё Ҳафийзу	— Эй асрагувчи
Ё Муқийту	— Эй қудрат соҳиби ва ризқ-рўзи бергувчи
Ё Ҳасийбу	— Эй ҳамманинг ҳисобини билгувчи
Ё Жалилу	— Эй мутлақ бузругвор
Ё Карийму	— Эй қарам соҳиби
Ё Рақийбу	— Эй бандалар ҳолидан огоҳ
Ё Мужийбу	— Эй дуоларни қабул қилгувчи

Ё Воспъу	— Эй марҳамати кенг
Е Ҳакмийму	— Эй ҳикмат билан иш юритгувчи
Е Вадувду	† Эй дўст
Е Мажнӣду	— Эй улуг парафли
Е Бомсу	— Эй қабрдан тургузувчи
Е Шаҳнӣду	— Эй ғойиб бўлмас
Е Ҳаққу	† Эй борлиги ҳақ
Е Вакнӣлу	— Эй барча ҳоҷатини удан сўргувчи
Е Қавнӣю	— Эй забардаст
Е Матнӣцу	— Эй юмушлари устивор
Е Валийю	— Эй мадад бергувчи
Е Ҳамнӣду	— Эй ҳамд этилгувчи
Е Муҳсию	— Эй забт айлагувчи
Е Мубдиъу	— Эй йўқдан пайдо қилгувчи
Е Муънӣду	— Эй ўлимдан сўнг тирилтиргувчи
Е Муҳнӣ	— Эй тирилтиргувчи
Е Мумнӣту	— Эй ўлдиргувчи
Е Ҳайю	— Эй доимо тирин
Е Қайюму	— Эй тадирн билан тургузувчи
Е Вождиду	— Эй муҳтожлик билмас
Е Мождиду	— Эй мутлақ бузругвор
Е Воҳиду	— Эй сифатда ягона
Е Аҳаду	— Эй зотида ягона
Е Самаду	— Эй бениёз ва пок
Е Қодирю	† Эй мутлақ қудрат соҳибн
Е Муқтадирю	— Эй ожизлик билмас, қудрат соҳибн
Е Муқаддиму	— Эй ҳамма нарсани олдин қилгувчи
Е Муахпру	— Эй гуноҳларни жазосини кечиктиргувчи
Е Аввалу	— Эй ҳаммадан биринчи
Е Ахирю	— Эй ҳаммадан сўнг боқнӣ қолгувчи
Е Зоҳирю	† Эй ошкор
Е Ботнӣю	— Эй пинҳон

Ё Волюю	— Эй раҳнамо
Ё Мутаалий	— Эй баланд даража соҳиб
Ё Барру	— Эй кўп яхшилик қилгувчи
Ё Мунъиму	— Эй тавбаларни қабул қилгувчи
Ё Мунтақиму	— Эй неъмат бергувчи
Ё Афувву	— Эй ёмонлардан ўч олгувчи
Ё Рауфу	— Эй гуноҳкорликдан асрагувчи
Ё Залжалолу валикром	— Эй кўндан-кўп раҳм айлагувчи
Ё Таввобу	— Эй жаҳон подшоҳи
Ё Моликал мулк	— Эй буюклик ва иззат соҳиб
Ё Раббу	— Эй Парвардигор
Ё Муқситу	— Эй адолат қилгувчи
Ё Жомъну	— Эй парокандаларни жамъ айлагувчи
Ё Ганию	— Эй мутлақ бешпёз
Ё Муғлию	— Эй беҳожат айлагувчи
Ё Муътию	— Эй яхшилик бергувчи
Ё Заъру	— Эй зарар етказувчи
Ё Монцию	— Эй тўхтатувчи
Ё Нофиъу	— Эй фойда етказувчи
Ё Нуру	— Эй мавжудияти зоҳир
Ё Ҳодию	— Эй раҳнамо
Ё Боқию	— Эй жумла нарсаларни яратувчи
Ё Ворису	— Эй мангу қолгувчи
Ё Бадиъу	— Эй фанодан сўнг мутлақ қолгувчи
Ё Рашийду	— Эй раҳнамо
Ё Сабуру	— Эй сабр айлагувчи
Ё Содиқу	— Эй садоқатли
Ё Саттору	— Эй гуноҳларни яширгувчи

Литературно-художественное издание

Асқар Маҳкам

ЛЮБОВЬ

Поэма

Муҳаррир Х. Имонбердиев
Мусаввир Б. Жалолов
Расмлар муҳаррири У. Солиҳов
Саҳифаловчи муҳаррир Е. Толочко

ИБ № 0498

Босмахонага 24.06.93 берилди. Босишга 25.11.93 рухсат этилди. 60×90^{1/32} форматда. Босмахона қоғози. Янги-оддий гарнитура. Босмахона усулида босилди. Шартли босма л. 2,0. Шартли кр-оттиски 2,12. Нашр л. 2,72. 10000 нусхада. № 223 буюртма. Баҳоси келишилган нарҳда.

«Ўлпон» нашриёти. 700129. Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30.

Ўзбекистон Республикаси Матбуот Давлат Қўмитаси ҳузуридаги Тошкент Китоб-журнал фабрикасида босилди. Тошкент, Юнусобод даҳаси, Муродов кўчаси.